

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Gilbert De Breuckstraat te Eernegem.

**Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont**

**Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba**

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Gilbert De Breuckstraat te Eernegem.

**Vanessa Vander Ginst
Laurane Dupont**

**Tienen, 2018
Studiebureau Archeologie bvba**

Colofon

Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Gilbert Debreuckstraat te Eernegem

Initiatiefnemer:	NV DANNEELS DEVELOPMENT
Projectleiding:	Vanessa Vander Ginst
Erkend archeoloog:	Vanessa Vander Ginst
Auteurs:	Vanessa Vander Ginst & Laurane Dupont
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bvba (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bvba mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bvba
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2018, Studiebureau Archeologie bvba

Hoofdstuk 2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Initiatiefnemer: **NV DANNEELS DEVELOPMENT**

Locatie: Gilbert Debreuckstraat, Eernegem, Ichtegem (fig. 2.1)

Bounding box: punt 1: x= 55566, y= 203244

punt 2: x= 55650, y= 203329

Ichtegem, Eernegem, Afd. 2, Sectie B perceel 1396 (Partim)

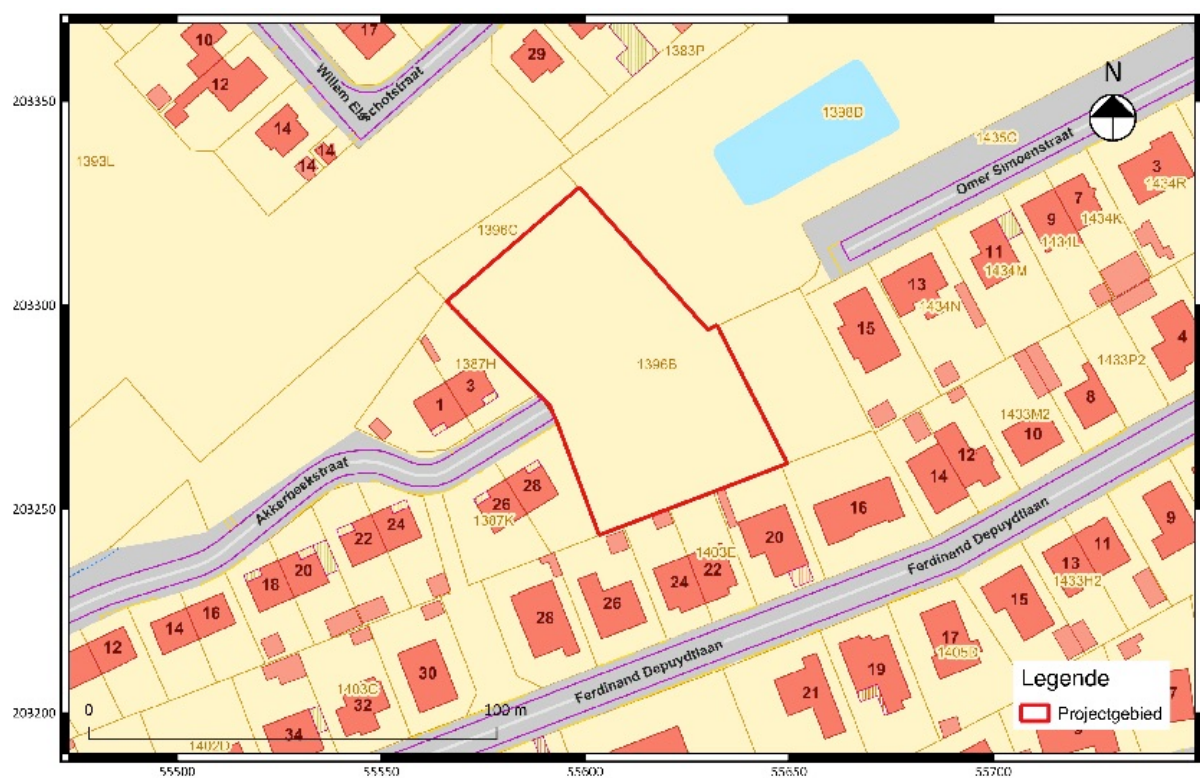

Fig. 2.1: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied (©CADGIS).

2.2 Gemotiveerd advies

De initiatienemer plant een verkavelingsvergunningsaanvraag ten behoeve van 6 bouwlotten en een wegenis. Het verkavelingsplan voorziet een verlenging van de huidige Gilbert Debreuckstraat met aan weerszijden verschillende bouwlotten. Aangezien het om een verkaveling gaat, dient het volledige terrein te worden beschouwd als een zone waar het bodemarchief potentieel wordt bedreigd.

Op basis van de verzamelde aardkundige en historische gegevens kan worden geconcludeerd dat het onderzoeksterrein interessante en relevante archeologische waarden kan bevatten. Historische kaarten uit de 18de en 19de eeuw geven aan dat het projectgebied steeds onbebouwd is gebleven waardoor er wellicht geen tot weinig structurele bodemverstoring heeft plaatsgevonden.

Door middel van luchtfoto's werden in de omgeving van Ichtegem verschillende circulaire structuren waargenomen die vermoedelijk verwijzen naar grafcircels uit de bronstijd of (vroeg) ijzertijd. Sporen van bewoningsites uit die periode zijn nog niet aangetroffen maar hoogstwaarschijnlijke bevonden zich in de omgeving ook "zwervende erven" die niet te detecteren zijn aan de hand van luchtfotografische prospectie. Deze blinde vlek is dan ook eerder te wijten aan het ontbreken van systematisch archeologisch onderzoek in de gemeente. Wat betreft latere periodes is voorts ook nog weinig gekend in de omgeving. Archeologische vondsten uit de wijdere omgeving wijzen echter op een continuïteit in bewoning doorheen de Romeinse en middeleeuwse periode. Daar het terrein op historische kaarten doorgaans als akkerland wordt geattesteerd ligt de archeologische verwachting voor de late- en post middeleeuwse periode lager. Theoretisch kunnen er op het projectgebied sporen uit alle periodes worden aangetroffen en zijn er geen periodes waar een specifiek verhoogde kans voor is.

Verder onderzoek is dan ook verantwoord om concretere informatie in te winnen over de al dan niet aanwezigheid van een archeologische site binnen de contouren van het projectgebied. Momenteel is verder archeologisch vervolgonderzoek echter juridisch niet mogelijk omdat het terrein nog niet in eigendom is van de initiatiefnemer. Voor deze reden zal een programma van maatregelen worden opgesteld voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem¹⁰.

¹⁰ Zoals omschreven in het Erfgoeddecreet 2013, 5.4.7 "Procedure bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren".

2.3 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

2.3.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De doelstelling van dit uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem betreft het formuleren van uitspraken omtrent de aan- of afwezigheid van één of meerdere archeologische vindplaatsen en het potentieel op archeologische kennisvermeerdering.

Volgende onderzoeksvragen worden behandeld:

- Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?
- Zijn er nog intacte - al dan niet begraven - (paleo)bodems aanwezig?
- Zijn er archeologische sporen en/of vondstconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in ruimte en tijd?
- Is er een relatie met de aangetroffen sites binnen een straal van 1km rond het projectgebied?
- Wat is de aard en de datering van de aanwezige archeologische sporen?
- Is verder archeologisch onderzoek nodig?

De onderzoeksmethode beslaat de oppervlakte van 3428 m², zoals die is afgebakend op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek (fig. 2.2). De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen van het assessment beantwoord zijn.

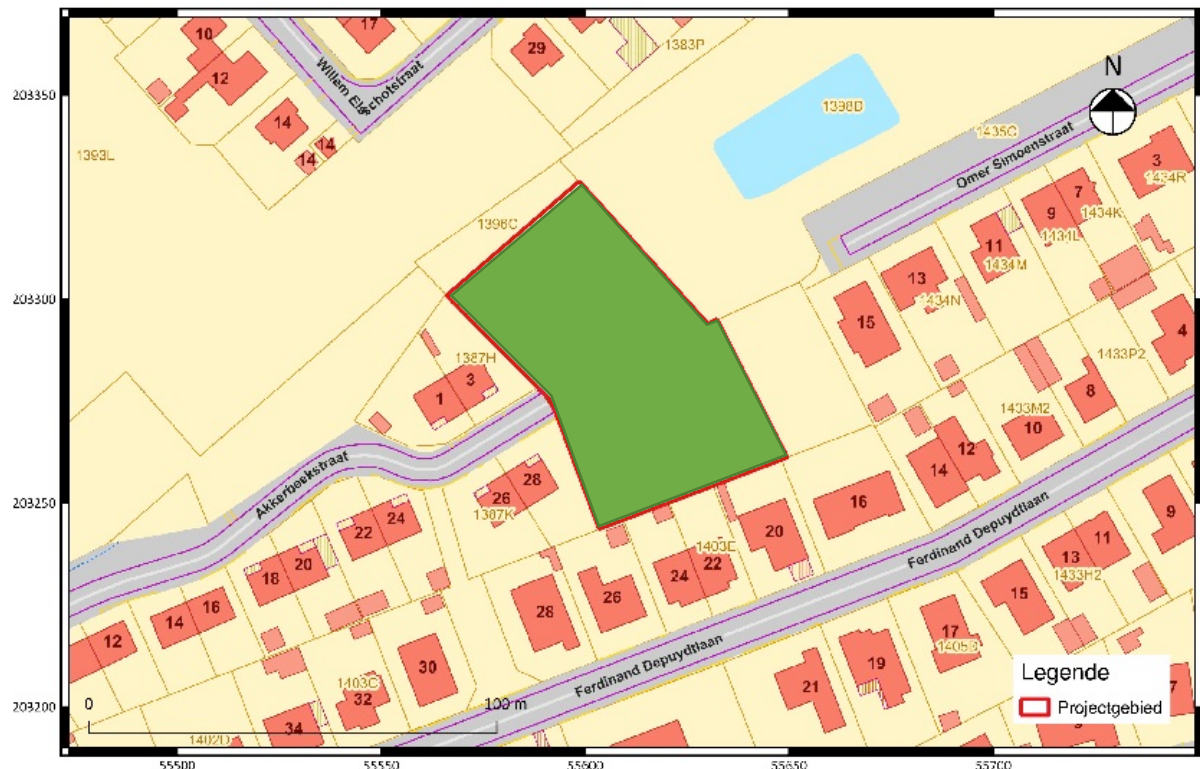

Fig. 2.2: Kadasterplan met inkleuring (groen) van de delen van het projectgebied die in aanmerking komen voor uitgesteld vooronderzoek (©CADGIS).

2.3.2 Onderzoeksmethode

De keuzes van de methodes voor verder vooronderzoek en het wel/of niet uitvoeren van deze onderzoeken, worden gebaseerd op de volgende vier criteria:

- 1° is het MOGELIJK deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?
- 2° is het NUTTIG deze methode toe te passen op dit terrein?
- 3° is het overdreven SCHADELIJK voor het bodemarchief om de methode toe te passen op het terrein?
- 4° is het NOODZAKELIJK om deze methode toe te passen op dit terrein (ook kosten-batenanalyse)?

In eerste instantie wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek zonder ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Landschappelijk booronderzoek	Nee	Het is niet zinvol of nuttig om een verkenning van de lithostratigrafische opbouw van het terrein uit te voeren door middel van een landschappelijk booronderzoek. De onderzoeksvragen die beantwoord kunnen worden aan de hand van een landschappelijk booronderzoek, kunnen in dit geval ook beantwoord worden na een proefsleuvenonderzoek. In dit geval is het niet efficiënt en zinvol een landschappelijk booronderzoek uit te voeren (kosten-baten argument).
Landschappelijke profielputten	Nee	Aangezien de bovengenoemde vraagstellingen beantwoord kunnen worden aan de hand van een proefsleuvenonderzoek is het niet noodzakelijk om deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-baten argument).
Geofysisch onderzoek	Nee	Het is niet nuttig om deze methode toe te passen. Geofysisch onderzoek is niet aangewezen omdat dit geen gegevens met betrekking tot de chronologie van de eventueel gedetecteerde fenomenen kan opleveren. Deze methode is vooral nuttig op terreinen waar ondergrondse lineaire bodemsporen en (muurwerk)constructies met hoge graad van zekerheid worden verwacht op basis van het bureauonderzoek, wat hier niet het geval is.
Veldkartering	Nee	Aangezien het terrein begroeid is met gras, is dit niet mogelijk.

Vervolgens wordt de opportuniteit van de diverse methoden voor vooronderzoek met ingreep in de bodem afgewogen.

Methode	Opportuin	Motivering
Verkennd archeologisch booronderzoek	Nee	Een gerichte zoektocht naar steentijd artefactensites is niet noodzakelijk aangezien er geen specifiek verhoogd potentieel voor deze archeologische waarden wordt vooropgesteld. De bodem is namelijk een podzolachtige, geen podzol, het terrein is eerder aan de natte kant, er zijn geen prehistorische vondsten gedaan in de omgeving en het terrein is verder dan 200 m van water verwijderd.
Waarderend archeologisch booronderzoek		
Proefputten in functie van steentijd artefactensites		
Proefsleuven en/of proefputten	Ja	Het is nuttig en noodzakelijk om deze methode toe te passen op het terrein om mogelijk aanwezige (pre)historische vindplaatsen met bodemsporen en/of artefactenconcentraties op te sporen en af te bakenen. De resultaten van het onderzoek kunnen een antwoord verschaffen op de volgende onderzoeksvragen: - <i>Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?</i> - <i>Zijn er nog intacte - al dan niet begraven - (paleo)bodems aanwezig?</i> - <i>In hoeverre is de bodemopbouw - zoals weergegeven op de bodemkaart - recent¹¹ verstoord?</i> - <i>Zijn er archeologische sporen en/of vondstconcentraties aanwezig binnen de grenzen van het projectgebied en zo ja, wat is de precieze afbakening ervan in ruimte en tijd?</i> - <i>Wat is de aard en de datering van de aanwezige archeologische sporen?</i>

De onderzoeksdoelen zijn succesvol bereikt wanneer de vooropgestelde onderzoeksvragen en de bijkomende onderzoeksvragen die opgesteld worden naar aanleiding van elk *assessment* zijn beantwoord.

2.3.3 Onderzoekstechnieken

¹¹ Hiermee wordt de periode na de Tweede Wereldoorlog bedoeld.

Proefsleuvenonderzoek: techniek en motivatie

Voor de gehanteerde onderzoekstechniek is hoofdstuk 8.6 van de Code van Goede Praktijk van toepassing. Het betreft een site zonder complexe verticale stratigrafie.

De aanlegdiepte van de proefsleuven wordt tijdens het veldwerk bepaald door de veldwerkleider op basis van de vraagstelling en de onderzoeksdoelen. Ook de inplanting van de kijkvensters wordt tijdens het veldwerk bepaald door de veldwerkleider. De locatie van de kijkvensters staat in functie tot de densiteit en aard van de aanwezige bodemsporen.

De proefsleuven hebben een breedte van 2 m en worden in de breedterichting van het perceel aangelegd zodanig buiten de zones van de geplande gebouwen te werken (uitdrukkelijke wens van de opdrachtgever). Het betreft parallelle raaien van ononderbroken proefsleuven (fig. 2.3).

Door middel van proefsleuven wordt 10% van het onderzoeksareaal onderzocht. De gezamenlijke oppervlakte van de kijkvensters bedraagt 2,5%.

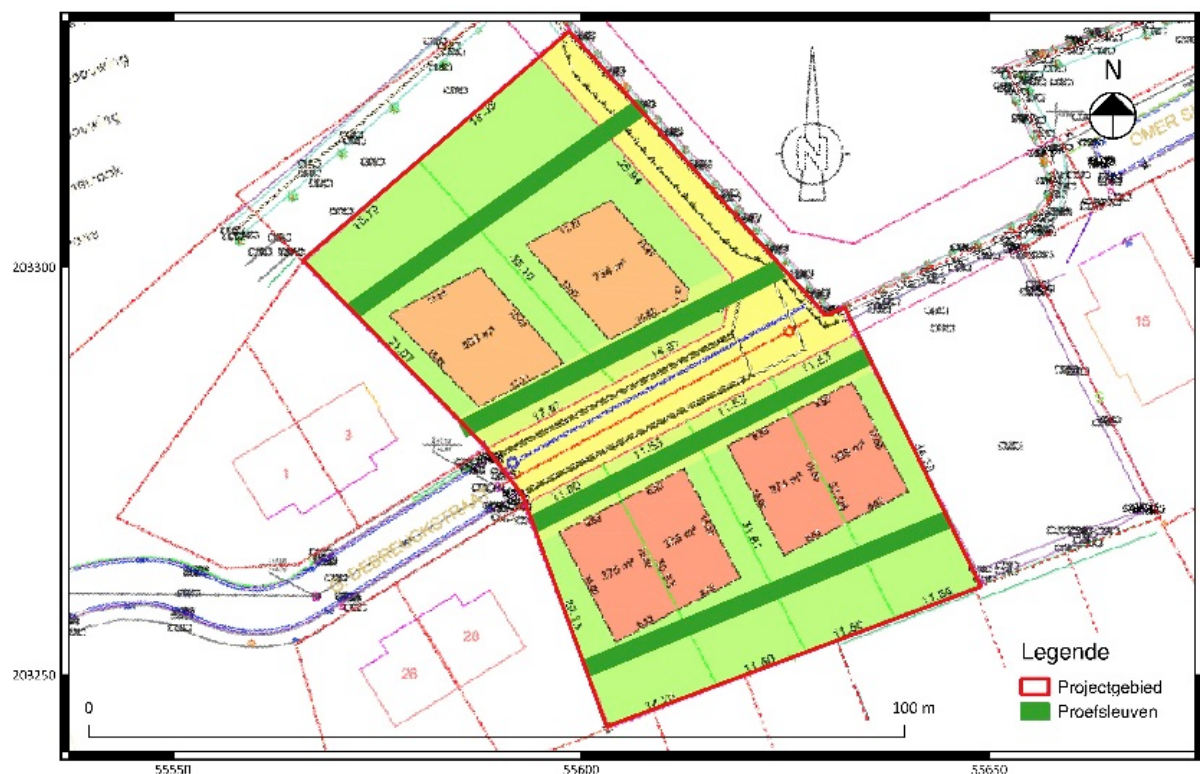

Fig. 2.3: Sleuvenplan met aanduiding van de proefsleuven in groen (geprojecteerd op het inplantingsplan).

2.3.4 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien.